

- (2.) Mehemea e tika ana kia whakaurua nga ingoa tangata hou e tonoa mai nei kia whakaurua, a ko aua take e rua ka whiriwhiria e maua a taihoa ake nei; a
- (3.) Mehemea ranei nga tangata i mahue ki waho o nga ota a te Komihana tuatahi, engari i whakaurua i mua ki nga ota a te Kooti Whenua Maori me te Kooti Piira, a e mau ana hoki i naianei i roto i nga rarangi ingoa whakauru i homai e nga kai-piira ki a maua, e tika ana kia whakahokia ano ki roto ki nga ota.

Ki ta maua whakaaro e tika ana kia whakauruhia atu ano nga ingoa o aua tangata kia kaua e tino rereke rawa i nga paanga i whakaritea mo ratou i raro i nga whakatau tuatahi.

Kua ata whiriwhiria e maua nga korero katoa mo te noho, a kite iho ana hoki maua ko nga tu ahua noho e whakaaetia ana hei tohu mo te whaipaangatanga o te tangata ki era atu whenua Maori kaore i neke atu te kaha i nga noho a Ngati Tawhaki, Ngati Koura, Te Urewera, Te Mahurehure, me era atu hapu ki tenei whenua; ara, ko nga noho o muri mai o te maungarongo i te mutunga o te whawhai Pakeha, a tae mai ki nga noho o muri mai, tae mai ki naianei. E hara i te noho hou enei, engari e whakahou ana i a ratou noho o mua atu i nga whawhai Pakeha a tae noa ki te wa o te Whakaponu i nohoia patia ai nei a Te Waitapu, a Kotehetehe, me Waikirikiri; ko aua pa hoki he tino pa huihui no aua hapu ki tenei whenua me etahi atu whenua o ratou i taua takiwa, a he maha ano hoki nga kainga noho i runga i te whenua i nohoia e ratou i roto i taua takiwa o mua kua korerotia ake nei.

Tenei ano tetahi ahua: He nui rawa nga tangata, o aua hapu kua kiia ake nei, kua whakaurua ki te whenua, a i naianei kua tukua mai ano etahi atu o ratou e nga kai-piira ki o maua aroaro kia whakauruhia atu. Ko te whanau a Tangohau, me te whanau a Te Paoro, me etahi atu o Ngati Tawhaki, hui katoa e toru tekau ma toru tangata e tonoa mai nei kia whakauruhia ki te Nama 1, me nga hea mo ratou; me te whanau a Te Whaiti Paora me etahi atu tangata e tonoa ana kia whakaurua i runga i te aroha, hui katoa e ono aua ingoa; a huiatu enei ki nga mea e toru tekau ma toru kua kiia ake nei ka toru tekau ma iwa katoa enei tangata. Na Ngati Rongo, hui atu ki a Numia Kereru raua ko Akuhata te Kaha, i homai enei ingoa kia whakauruhia atu, a whakaaetia ana, kaore he kai-whakahe kotahi.

E penei ana ta maua nei tohutohu atu, ko nga tangata e tika ana ki ta maua whakaaro kia whakauruhia atu ki Ruatoki Nama 1, Nama 2, me Nama 3 Poraka, me whakauru atu ki aua whenua, a kua mahia kua tapiritia atu e maua he rarangi e whakaatu ana i nga ingoa me nga hea o aua tangata ki te whairu o ia mea kotahi o aua poraka e toru kua kiia ake nei, hei whakauruhanga atu; a kua patua atu e maua i roto i nga rarangi whakauru i homai e nga kai-piira nga ingoa o nga tangata kaore e tika ana ki ta maua whakaaro kia whakauruhia atu.

Ko nga tangata katoa i roto i te rarangi whakauru a Te Anewa Piripi i homai ai kia maua, kei Ruatuhuna me Waikaremoana e noho ana, a kua patupatua katoatia atu e maua.

Mo te rarangi whakauru a Puihi Marutawhao i homai ai ka ata whiriwhiria mariretia e maua mehemea kowai ma ranei o aua tangata e tika ana ki ta maua nei whakaaro kia whakauruhia atu. Ko nga korero tautoko mo taua rarangi kaore i kaha, a penei ano hoki te ahua mo te rarangi whakauru a Te Hokotahi te Puehu i homai ai, me nga rarangi whakauru ano hoki a era atu o nga kai-piira i homai ai; a ka ata whiriwhiria mariretia e maua aua kereme whakauru katoa.

Mo te taha ki te kereme whakauru a Hori Aterea mo etahi ingoa tangata. Ki ta maua titiro e tika ana tenei keehi, i raro i nga take tupuna me te noho, a e tohutohu atu ana maua ko tenei rarangi ingoa me nga hea i tonoa mai mo ia tangata kotahi o ratou me whakauru atu ki nga ota mo ia mea kotahi o aua poraka e toru.

Mo te taha ki te kereme a Mehaka Tokopounamu kia whakaurua nga tangata i roto i tana rarangi i homai ai; e penei ana ta maua tohutohu atu, ko nga tangata i taua rarangi e tika ana ki ta maua whakaaro kia whakauruhia me whakauru atu, a pera tahi ano hoki ta maua tohutohu atu mo te rarangi ingoa whakauru a Netana te Whakaari i homai ai.

Kua ata whiriwhiria kua ata hurihurihia e maua enei kereme katoa, a kua mahia kua tapiritia atu e maua he rarangi e whakaatu ana i nga ingoa me nga hea o aua tangata, e tohutohu atu nei maua me whakauru atu, ki nga whairu o nga pukapuka o Ruatoki Nama 1, Nama 2, me Nama 3 Poraka.

Mo te taha ki nga rarangi ingoa whakanuku hea a Te Pouwhare te Roau, a Hiki Natanahira, a Te Whetu Paerata, me era atu kai-piira i homai ai, kua whiriwhiria e maua enei kereme, a ko etahi o enei tono kaore maua e kite ana i tetahi take kotahi e tika ai kia whakanukuhia ake he hea mo ratou, i te mea he nui ke atu nga hea e mau ana ki a ratou i naianei i nga hea o te nuinga o nga tangata i roto i nga ota a te Komihana tuatahi mo enei poraka. Otira kua ata whakaarohia ano e maua tenei ahua na, ko etahi o nga hea whakanuku i whakaaetia e nga tangata nona te whenua, a ko nga mea katoa e whakaaro ana maua e tika ana kia whakaaetia nga hea whakanuku i tonoa mo ratou kua apititia atu e maua nga ingoa o aua tangata ki nga rarangi ingoa, me nga hea whakanuku mo ratou kua whakaurua e maua ki nga ota mo enei poraka, a e tohutohu atu ana maua me whakanuku pera ake o ratou hea.

Ko te rarangi e whai ake nei he whakatoputanga no a maua kupu tohutohu kua tuhia ake nei mo runga mo aua piira katoa i takoto ki o maua aroaro hei uiuinga.

RUATOKI NAMA 1 PORAKA.

(Tona nui, 8,735 eka. Tekau ma whitu nga piira.)

Kei te ota a te Komihana tuatahi 497 tangata, hui katoa	3,832 hea.
Kua tangohia i runga i nga paanga o etahi tangata toko ono	22 „
Toe iho	3,810 „
88 nga ingoa hou kua whakaurua ki te ota, mo nga hea	333 „
Nga paanga o etahi tangata 32 kua nukuhia ake	96 „
Hui katoa, 585 tangata	4,239 „